

Közlemény

az online pénztárgépek éves felülvizsgálatáról

Az online pénztárgépeket az üzemeltetőknek évente felül kell vizsgáltatniuk a NAV nyilvántartásában szereplő szervizek valamelyikével.¹

1 48/2013. (XI. 15.) NGM rendelet („Pénztárgéprendelet”) 48. § (1) bekezdés

2 Pénztárgéprendelet 48. § (3) bekezdés

3 Pénztárgéprendelet 48. § (2) bekezdés

4 Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 176/C. § (1) bekezdése szerint. A szervizelési tevékenységeket a Pénztárgéprendelet 67. § 18. pontja sorolja fel.

5 Pénztárgéprendelet 37. §

6 Pénztárgéprendelet 54. § (4) bekezdés

Az éves felülvizsgálat során a szerviz elsődleges feladata az illegális beavatkozások kiszűrése és feltárása. Emellett ellenőrzi és szükség esetén kicseréli az adóügyi ellenőrző egység (AEE) akkumulátorát is.²

Az éves felülvizsgálatot első alkalommal a pénztárgép első üzembe helyezését követő egy éven belül kell elvégeztetni. A felülvizsgálatot ezt követően évente meg kell ismétlni, úgy, hogy az egymást követő felülvizsgálatok között legfeljebb egy év telhet el.³

E közlemény az éves felülvizsgálattal kapcsolatos feladatokhoz szeretne segítséget és iránymutatást adni – üzemeltetőknek és szervizeknek egyaránt.

1. lépés: a szervizelési jogosultság igazolása

Mint minden szerviztevékenységet, az éves felülvizsgálatot is csak a NAV nyilvántartásában szereplő szervizek érvényes műszerészi igazolvánnyal és plombanyomóval rendelkező műszerészei végezhetik.⁴

Hogy szervizelési jogosultságáról meg lehessen győződni, a műszerész még a felülvizsgálat megkezdése előtt bemutatja műszerészi igazolványát és plombanyomóját az üzemeltetőnek, illetve a részéről jelen lévő személynek (pl. a pénztárosnak).⁵

Fontos! Mivel az éves felülvizsgálattal kapcsolatos pénztárgépnapló-bejegyzéseket (munkafolyamatok, megállapítások) az üzemeltetőnek aláírásával ellenjegyeznie kell⁶, javasolt a felülvizsgálatot a pénztárgép üzemeltetési helyén, az üzemeltető vagy a képviselőjében megjelenő személy jelenlétében lefolytatni.

2. lépés: az üzemeltető és a pénztárgép beazonosítása

Ez az alábbiak ellenőrzésére terjed ki:

2.1. A pénztárgép üzemeltetőjének neve, székhelye, adószáma azonos a pénztárgép által nyomtatott bizonylatok fejlécében szereplő adatokkal. (Az üzemanyagtöltő állomásokon használt „kétvállalkozós” pénztárgépek esetén mindkét üzemeltető adatai ellenőrizendők.)

Az üzemeltető beazonosításához elsősorban az üzletben kifüggesztett működési engedélyt vagy más hiteles dokumentumot kell alapul venni. Amennyiben ilyen dokumentum nem érhető el, a műszerész ezt a tényt dokumentálja (lásd a 7.1. pontot).

2.2. A pénztárgépen vagy ahhoz egyértelműen köthetően fel van tüntetve a gép AP száma, ami azonos a kibocsátott bizonylatokon szereplő AP számmal. Az AP számot a vevő (ügyfél, vendég, stb.) is jól láthatja.⁷

7 Pénztárgéprendelet 3. melléklet FD) rész 13. pont a) alpont

8 Pénztárgéprendelet 38. § (5) bekezdés

2.3. A pénztárgép üzemeltetési helye (üzlet neve, címe, illetve a „változó telephely” vagy „mozgóbolt” megjelölés) a valóságnak megfelelően szerepel a pénztárgép által kiadott bizonylatok fejlécében.

A fentiek ellenőrzését, valamint a tapasztalt hibákat, hiányosságokat a műszerésznek a pénztárgépnaplóban dokumentálnia kell. Ajánlott, hogy egyúttal külön is hívja fel az üzemeltető figyelmét a hiba javítására vagy a hiányosság pótlására, illetve nyújtson ebben szakmai segítséget az üzemeltetőnek.

2.4. A pénztárgéphez tartozó pénztárgépnapló rendelkezésre áll és a funkciója betöltésére alkalmas állapotban van. A műszerész szükség esetén tájékoztassa az üzemeltetőt a szigorú számadás alá vonás formai követelményeiről.

Figyelem! Ha a pénztárgépnapló nincs a pénztárgép üzemeltetési helyén, és azt az üzemeltető vagy a részéről jelen lévő személy nem tudja a műszerész rendelkezésére bocsátani, a felülvizsgálat nem kezdhető meg! (Az ilyen esetről jegyzőkönyvet kell felvenni a 7. pont szerint.)

3. lépés: a pénztárgép szemrevételezéses vizsgálata

Ez az alábbiak ellenőrzésére terjed ki:

3.1. A pénztárgép (számítógép alapú pénztárgépeken az AEE-t is tartalmazó nyomtatógység) burkolata sértetlen, azaz nincs rajta olyan törés, hézag, nyílás (stb.), amin keresztül a gép belseje elérhető, és ami nem dokumentált felbontásra vagy manipulációs kísérletre utal.

3.2. A pénztárgép (számítógép alapú pénztárgépeken az AEE-t is tartalmazó nyomtatógység) burkolatát lezáró plomba sértetlen, a legutóbbi lezárást végző műszerész pecsétnyomójának azonosító száma azonos a pénztárgép naplójában feltüntetett legutóbbi bontást (ennek hiányában: üzembe helyezést) végző műszerész pecsétnyomójának azonosító számával.

3.3. Látható a pénztárgépen (számítógép alapú pénztárgépeken az AEE-t is tartalmazó nyomtatógységen) a három jelzőfény és az elvégzett vizsgálatok során nem tapasztalható rendellenesség a működésükben.

4. lépés: a pénztárgép működésének, működési körülményeinek vizsgálata

4.1. A műszerész ellenőrizzé, hogy a pénztárgép működőképes. Megfelelően működik a billentyűzet, a kezelői kijelző, a vevőkijelző és a nyomtató.

Fontos! Az éves felülvizsgálatot mindaddig nem lehet elvégzettnek tekinteni, amíg a pénztárgép meghibásodása korlátozza vagy akadályozza az e közleményben írt munkafolyamatok valamelyikének elvégzését.

4.2. A kibocsátott bizonylatok tartalmi és formai megfelelőségének ellenőrzése

Javasolt módszer: a műszerész készítsen egy-egy nyugtát a pénztárgépen az alábbi adatokkal és ellenőrizze, hogy a kibocsátott bizonylatok tartalma és formája azonos-e az adott pénztárgép típusra jellemzővel. Az üzemeltető igénye szerint ezt a műveletsort az üzemeltető (képviselője) vagy a részéről jelen lévő személy is elvégezheti; ez utóbbi esetben a műszerész kísérje figyelemmel a műveletsort, majd győződjön meg a kiadott bizonylatok megfelelőségéről.

Első nyugta:

– Egy darab 1 Ft-os tétel az A00 forgalmi gyűjtőben

– Bizonylat megszakítása

Második nyugta:

– Egy darab 1 Ft-os tétel a B00 forgalmi gyűjtőben

– Egy darab 1 Ft-os tétel a C00 forgalmi gyűjtőben – A másodikként bevitt tétel (1 Ft a C00-ban) sztornózáása.

– Nyugta lezárása, fizetőeszköz: készpénz

Amennyiben a pénztárgép beállításai nem teszik lehetővé a fenti tételek beütését (pl. nincs nyitott árral beállított gyűjtő), a műszerész a vizsgálatot alkalmasan választott tételek beütése alapján végezze el úgy, hogy a bizonylatok ne dokumentáljanak tényleges bevételt.

A műszerész győződjön meg róla, hogy a pénztárgép a bizonylatokon a helyes gyűjtőket tüntette fel, és dokumentálja a két kiadott nyugta sorszámát és a rá nyomtatott NAV ellenőrző kódokat.

Probléma (rendellenesség) észlelése esetén jegyzőkönyvet kell felvenni, melynek szervizpéldányához csatolni kell a kiadott bizonylatokat. Ha nem merült fel probléma, a kiállított bizonylatokat javasolt a pénztárgépnaplóhoz tűzni.

4.3. Szoftververziók ellenőrzése (ajánlott)

A műszerész állapítsa meg és dokumentálja, hogy a pénztárgép, illetve az AEE működtető szoftverének melyik verziója van telepítve. Amennyiben a műszerész azt észleli, hogy nem a legfrissebb elérhető szoftver van telepítve a pénztárgépre és/vagy az AEE-re, ezt rögzítse a pénztárgépnaplóban, és jelezze a PTGTAX adatlapon is: a 10. Észlelt rendellenességek pont „Más rendellenesség” rovatában; szövegesen is.

4.4. A műszerész a naplóállomány egy részének kiolvasásával győződjön meg róla, hogy az adott pénztárgépen megvalósítható a naplóállományok kiolvasása. A műszerész az utolsó naplófájlok vizsgálatával ellenőrizze, hogy a pénztárgép és a NAV közötti adatcsere rendben folyik és a pénztárgép az aktuális naplófájlokat rendben elküldi a NAV részére. Hiba esetén a típusjellemzőknek megfelelően ellenőrizze, hogy a pénztárgép képes-e a NAV-val az adatkapcsolat létesítésére. Probléma esetén a műszerész az éves felülvizsgálatot a probléma elhárításáig ne zárja le. A műszerész jegyezze fel az utolsóként kiolvasott naplóállomány nevét.

5. lépés: a pénztárgép plombájának megbontásával járó vizsgálat

5.1. A műszerész kapcsolja ki a pénztárgépet, majd bontsa fel a pénztárgép burkolatát záró plombát.

5.2. Amennyiben a típusjellemzők alapján az AEE kiszerezhető, a műszerész szerelje ki az AEE-t a pénztárgépből. Szemrevételezéssel győződjön meg róla, hogy az AEE burkolata sértetlen, illetve azonos a típusra jellemző gyári állapottal. Ajánlott mindezeket fénykép készítésével is dokumentálni.

A műszerész a pénztárgépnaplóban (vagy az ahhoz tűzött adatlapon, lásd a 7.1. pontot) rögzíti, hogy az AEE burkolatán nincs olyan törés, hézag, nyílás (stb.), amin keresztül a belseje elérhető, és ami nem dokumentált felbontásra vagy manipulációs kísérletre utal.

A műszerész szerelje vissza az AEE-t.

Ha a műveletről fénykép is készült, azt ajánlott az üzemeltető részére is – dokumentáltan – átadni, aki azt a pénztárgépnapló megőrzési idejéig megőrzi (papír alapú fénykép esetén javasolt a pénztárgépnaplóhoz tűzni). Ha az AEE burkolata sérült, vagy egyéb rendellenesség észlelhető, akkor a fényképet az erről felvett jegyzőkönyvhöz javasolt csatolni.

5.3. A műszerész ellenőrizze az AEE akkumulátorának állapotát és szükség esetén cserélje ki azt.

6. lépés: a vizsgálat lezárása

6.1. A műszerész zárja vissza a pénztárgép burkolatát és a saját plombanyomója használatával plombálja le.

6.2. A műszerész hozza a pénztárgépet üzemszerű működtetésre kész állapotba; kapcsolja be a pénztárgépet. Győződjön meg arról, hogy az a felülvizsgálatot követően is megfelelően működik, és adja át az üzemeltetőnek. A műszerész tájékoztassa az üzemeltetőt, illetve a részéről jelen lévő személyt az éves felülvizsgálat eredményéről.

7. lépés: az éves felülvizsgálat dokumentálása

7.1. A pénztárgépnapló és a mellékelt adatlap

Az éves felülvizsgálatot – annak lépéseit, munkafolyamatait, megállapításait – a műszerésznek dokumentálnia kell a pénztárgépnaplóban.⁹ Ehhez segítségként ajánljuk a mellékletben található adatlapot. Ez használható a felülvizsgálat során ellenőrző listaként („sorvezetőként”), de akár jegyzőkönyvként is – azokban az esetekben, amikor a Pénztárgéprendelet a tapasztalt hiányosságról, rendellenességről jegyzőkönyv felvételét írja elő (pl. a pénztárgépnapló nincs a helyén, a pénztárgép nincs szabályosan plombálva).

⁹ Pénztárgéprendelet 48. § (4) bekezdés

Fontos! A mellékelt adatlap kitöltése nem helyettesíti a pénztárgépnapló kitöltését.

Elfogadható ugyanakkor az az eljárás, ha a szerviz az adatlapon dokumentálja teljes körűen az éves felülvizsgálat munkafolyamatait és megállapításait, majd a pénztárgépnapló vonatkozó rovatában – ezek megisméltése nélkül – csak az éves felülvizsgálat időpontját, a szerviz és a műszerész azonosító adatait és aláírását, valamint az adatlap egyedi sorszámát tünteti fel. Ebben az esetben azonban a műszerész és az üzemeltető által is aláírt adatlapnak egyedileg is beazonosíthatónak (egyedi sorszámmal ellátottnak) kell lennie, és egy példányát a pénztárgépnaplóhoz kell csatolni. Az így csatolt adatlap a továbbiakban a pénztárgépnapló elválaszthatatlan részét képezi. Erre az üzemeltető figyelmét is fel kell hívni.

Ha a műszerész az éves felülvizsgálat keretében az illegális beavatkozások, rendellenességek feltárására további ellenőrzéseket is végez, természetesen azt is rögzíteni kell a pénztárgépnaplóban.

Fontos! Ha a műszerész az éves felülvizsgálat alkalmával olyan általános szervizelést is végez, ami nem az illegális beavatkozások, rendellenességek feltárását, hanem a pénztárgép általános karbantartását szolgálja, akkor az nem része a kötelező éves felülvizsgálatnak. Erről az üzemeltetőt tájékoztatni kell, és a pénztárgépnaplóban is rögzíteni kell, hogy mely munkákat végezte el a műszerész az éves felülvizsgálaton felül, illetve, hogy arra az üzemeltető tudtával és beleegyezésével került sor.

7.2. Jegyzőkönyv

Ha

- a pénztárgép nincs szabályosan plombálva vagy a plombálás és a pénztárgépnapló bejegyzései között ellentmondás van,
- a pénztárgépnaplóba bejegyzett valamely adat valótlanága alaposan feltételezhető,
- a pénztárgépnapló nincs az üzemeltetési helyen, vagy
- az éves felülvizsgálat megkezdése előtt vagy az alatt rendellenesség, illetéktelen beavatkozás nyoma észlelhető (pl. a pénztárgép az előírástól eltérő bizonylatot állít ki; az AEE burkolata sérült),
- az üzemeltető vagy a részéről jelen lévő személy nem ismeri el a műszerész valamely bejegyzését a pénztárgépnaplóba (megtagadja az aláírást),

arról a műszerész jegyzőkönyvet köteles felvenni. 10

10 Pénztárgéprendelet 38. § (2)-(3) bekezdés, 54. § (4) bekezdés

A jegyzőkönyvet az üzemeltetővel, illetve a részéről jelen lévő személlyel alá kell íratni, és egy példányát részére átadni. A jegyzőkönyv egy példányát a szerviznek kell megőriznie. Fontos! Ha a pénztárgépnapló nincs a pénztárgép üzemeltetési helyén, és azt az üzemeltető vagy a részéről jelen lévő személy nem tudja a műszerész rendelkezésére bocsátani, akkor a felülvizsgálat meg sem kezdhető! (Lásd a 2.4. pontot.)

8. lépés: adatszolgáltatás (szervizek)

8.1. Ha az éves felülvizsgálat mindent rendben talált, vagy csak olyan apróbb hiányosságot tapasztalt, amiről a Pénztárgéprendelet szerint nem kell külön jegyzőkönyvet felvenni, akkor az éves felülvizsgálatról a szerviznek 5 napon belül kell adatot szolgáltatnia a PTGTAX adatlapon:¹¹

11 Pénztárgéprendelet 39. § (1) bekezdés

12 Pénztárgéprendelet 39. § (1) bekezdés

8.2. Ha az éves felülvizsgálat során a műszerész illetéktelen beavatkozást vagy erre utaló hiányosságot, rendellenességet tapasztalt, akkor erről jegyzőkönyvet kell felvenni (lásd a 7.2. pontot), és az adatszolgáltatást az éves felülvizsgálatról már 3 napon belül teljesíteni kell – szintén a PTGTAX adatlapon:¹²

8.3. Ha a műszerész olyan jegyzőkönyvezendő hiányosságot, rendellenességet tapasztalt, ami nem utal illetéktelen beavatkozásra – pl. nem a legfrissebb szoftver fut a pénztárgépen vagy az AEE-ben (lásd a 4.3. pontot) –, akkor az adatszolgáltatás során az éves felülvizsgálat rovata mellett az „Észlelt rendellenességek” rovatot is ki kell tölteni:

8.4. Ha a pénztárgépnapló nem volt a pénztárgép üzemeltetési helyén, és azt az üzemeltető vagy a részéről jelen lévő személy nem tudta a műszerész rendelkezésére bocsátani, akkor az adatszolgáltatást erre vonatkozóan kell megtenni. Ilyenkor az éves felülvizsgálat rovata nem tölthető ki, hiszen pénztárgépnapló hiányában a felülvizsgálat eleve nem végezhető el. (Lásd még a 2.4. és a 7.2. pontokat.)

9. lépés: adatszolgáltatás (üzemeltetők)

Az üzemeltetőnek az éves felülvizsgálattal közvetlenül összefüggő adatszolgáltatási kötelezettsége akkor keletkezik, ha a műszerész bejegyzésének ellenjegyzését (aláírását) megtagadja. Ebben az esetben a műszerésznek az aláírás megtagadásáról jegyzőkönyvet kell felvennie (lásd a 7.2. pontot), az üzemeltetőnek pedig 15 napon belül, a PTGTAXUZ nyomtatvány 01-es lapján kell jeleznie az esetet: